

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
“УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”
СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра стоматології післядипломної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
декан стоматологічного факультету
СВГЕН КОСТЕНКО
«15» березня 2023р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Невідкладні стани в стоматологічній практиці та тактична
медцина»

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	221 Стоматологія
Професійна кваліфікація	лікар-спеціаліст

Ужгород - 2023

Силабус дисципліни «Невідкладні стани в стоматологічній практиці та тактична медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальність 221 «Стоматологія».

Розробники: Потапчук А. М., д.мед.н., професор, завідувач кафедри стоматології післядипломної освіти, Алмаші В.М. – ст.викл. кафедри стоматології післядипломної освіти

Силабус затверджено на засіданні кафедри стоматології післядипломної освіти

Протокол від «23» лютого 2023 року №10

Завідувач кафедри _____

Анатолій ПОТАПЧУК

Силабус схвалено на засіданні навчально-методичної комісії стоматологічного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Протокол від «21» березня 2023 року №8

Голова навчально-методичної комісії стоматологічного факультету _____

Оксана КЛІТИНСЬКА

«23» березня 2023 року

Силабус дисципліни «Невідкладні стани в стоматологічній практиці та тактична медицина»

1. Загальна інформація	
Назва факультету	Стоматологічний факультет, ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Освітня програма (галузь, спеціальність, рівень вищої освіти, форма навчання)	22 Охорона здоров'я, 221 Стоматологія, інтернатура, курси підвищення кваліфікації, денна форма
Навчальний рік	2023-2024
Назва дисципліни, код	Невідкладні стани в стоматологічній практиці та тактична медицина
Кафедра (назва, адреса, телефон, e-mail)	Кафедра стоматології післядипломної освіти 88000, м. Ужгород, вул. Станційна, 60а
Керівник кафедри (контактний e-mail)	д.м.н., професор ПОТАПЧУК АМ kaf-stomat-po@uzhnu.edu.ua stomatkafedra@gmail.com anatoliy.potapchuk@uzhnu.edu.ua
Рік навчання (рік, на якому реалізується вивчення дисципліни)	6-й
Семестр (семестр, у якому реалізується вивчення дисципліни)	11- й 12- й
Тип дисципліни/модулю (обов'язкова/вибіркова)	Обов'язкова
Викладачі (імена, прізвища, наукові ступені і звання викладачів, які викладають дисципліну, контактний e-mail)	д.мед.н., професор ПОТАПЧУК А.М. anatoliy.potapchuk@uzhnu.edu.ua https://scholar.google.com.ua/citations?user=Lw6WtwYAAAAJ&hl=uk&oi=ao ст.викладач Алмаші В.М. vasil.almashi@uzhnu.edu.ua https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=3YKhNeEAAAAJ
Erasmus так/ні (доступність дисципліни для студентів у рамках програми Erasmus+)	-
Особа, відповідальна за силабус (особа, якій слід надавати коментарі стосовно силабуса, контактний e-mail)	ст. викл. кафедри АЛМАШІ ВМ almasi.vaszil@gmail.com vasil.almashi@uzhnu.edu.ua
Кількість кредитів ECTS	1,0
Кількість годин (лекції/ практичні заняття/ самостійна робота студентів)	30 (семінарські заняття – 2, практичні заняття – 18, самостійна робота студентів – 10)
Мова навчання	Українська
Адреса, телефон та регламент роботи клінічної бази, бюро... (у разі потреби)	-
2. Коротка анотація до курсу	

«Невідкладні стани в стоматологічній практиці та тактична медицина» як навчальна дисципліна базується на вивченні біології, анатомії людини, фізіології людини, фармакології, медичної гігієни, патологічної анатомії, патологічної фізіології, медицини надзвичайних ситуацій, тактичної медицини, стоматології, терапії, хірургії та інших клінічних дисциплін та інтегрується з цими дисциплінами. Дана дисципліна закладає основи теоретичних знань і практичних навичок з організації і надання екстреної медичної допомоги пацієнтам у невідкладних станах на до госпітального етапі, у тому числі й під час надзвичайних ситуацій мирного та військового часів. Програма дисципліни базується на положеннях Закону України «Про екстрену медичну допомогу» (далі Закон) від 5 липня 2012 року №5081-VI і може бути зміненою після проведення нормативно-правових актів, які регулюють діяльність системи екстреної медичної допомоги та підготовки кадрів, у відповідність із цим Законом. Поняття «екстрена медична допомога» (ЕМД) і «невідкладна медична допомога» Закон трактує як однотипні за суттю і визначає їх як вид медичної допомоги, який надається на до госпітального етапі на місці події або у відділенні екстреної (невідкладної) медичної допомоги пацієнту у невідкладному стані силами працівників екстреної (швидкої) медичної допомоги (фахівців з медицини невідкладних станів) на основі клінічних протоколів і стандартів з екстреної медичної допомоги, в тому числі й під час виникнення надзвичайних ситуацій і ліквідації її наслідків. У програмі дисципліни враховані існуючі в Україні клінічні протоколи з медицини невідкладних станів для дорослих (2002,2005рр.), а також рекомендації Європейської ради реанімації (2010р.) та Всеукраїнської громадської організації «Всеукраїнська рада реанімації та невідкладної медичної допомоги».

3. Мета і цілі курсу

Мета курсу – фахова підготовка лікарів - інтернів, слухачів безперервного професійного розвитку, які навчаються за спеціальністю «Стоматологія», з метою формування і розвитку їхньої компетенції у галузі клінічної медицини.

Інтерн, слухач повинен оволодіти наступними знаннями та навичками:

- діагностування невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі та ін.), в умові нестачі інформації та обмеженого часу, використовуючи стандартні методики огляду та дані можливого анамнезу, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану постраждалого, поставити діагноз;

- проведення лікувально-евакуаційних заходів: в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. воєнного стану, під час розгорнутих етапів медичної евакуації, з урахуванням існуючої системи лікувально-евакуаційного забезпечення, організовувати проведення лікувально-евакуаційних заходів серед населення і військовослужбовців;

- визначення тактики надання екстреної медичної допомоги: за будь-яких обставин, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу за допомогою стандартних схем визначити тактику надання невідкладної допомоги;

- надання невідкладної допомоги: за будь-яких обставин, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу згідно з визначеною тактикою, використовуючи стандартні схеми, надавати невідкладної допомоги.

Цілі навчання:

- визначити основні принципи організації і надання невідкладної допомоги в Україні;

- оволодіти навичками діагностики невідкладних станів на амбулаторному прийомі в умовах стоматологічного кабінету (клініки) та відділенні багатопрофільної;

- навчитися визначити протокол з медицини невідкладних станів, який найбільше відповідає симптомам постраждалого (пацієнта);

- надати невідкладну допомогу відповідно до визначеного протоколу з медицини невідкладних станів з виконанням адекватних маніпуляцій;

- опанувати організаційними принципами надання екстреної медичної допомоги і випадку надзвичайних ситуацій мирного часу.

Компетентності та результати навчання, формування яких забезпечує вивчення дисципліни (загальні і спеціальні компетентності).

Загальні:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
4. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
6. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальні (фахові, предметні):

У програмі враховані невідкладні стани, які вимагають виконання відповідного протоколу з медицини невідкладних станів:

- з наказу МОЗ України від 28.12.2002 р. № 507 розглядаються такі протоколи надання медичної допомоги за спеціальністю “Медицина невідкладних станів”:

Протокол № 1. Порядок надання медичної допомоги

Протокол № 2 Первинний огляд постраждалого (АВС)

Протокол № 3 Обструкція дихальних шляхів стороннім предметом

Протокол № 4 Раптова смерть

Протокол № 6 Універсальний протокол з надання невідкладної допомоги при погіршеннях серцевої діяльності

Протокол № 7 Фібриляція шлуночків / шлуночкова тахікардія без пульсу (ФШ/ШТ)

Протокол № 17 Гострий коронарний синдром

Протокол № 19 Гострий набряк легень / серцева недостатність / шок

Протокол № 20 Гіпертонічний криз

Протокол № 23 Пацієнт без свідомості

Протокол № 24 Кома при цукровому діабеті

Протокол № 26 Політравма

Протокол № 29 Вплив холоду (гіпотермія)

Протокол № 30 Утоплення

Протокол № 31 Отруєння невідомою речовиною

Протокол № 32 Отруєння невідомим газом

Протокол № 33 Алергічна реакція

- з наказу МОЗ України від 17.01.2005 р. № 24 вибрано такі протоколи надання медичної допомоги за спеціальністю “Медицина невідкладних станів”:

Протокол № 1. Алергічна реакція.

Протокол № 5. Відмороження.

Протокол № 6. Гіпертонічний криз.

Протокол № 7. Гіпотермія.

Протокол № 9. Гострий коронарний синдром.

Протокол № 13. Електромеханічна дисоціація

Протокол № 14. Електротравма.

Протокол № 16. Кардіогенний шок.

Протокол № 18. Кома невідомої етіології.

Протокол № 21. Кома при цукровому діабеті.

Протокол № 26. Обструкція дихальних шляхів.

Протокол № 28. Отруєння невідомим газом.

Протокол № 29. Отруєння невідомою речовиною.

Протокол № 35. Політравма.

Протокол № 36. Порушення свідомості.

Протокол № 38. Раптова смерть.

Протокол № 42. Фібриляція шлуночків

Протокол № 45. Утоплення.

4. Пререквізити курсу

Для успішного навчання та опанування компетентностями з даної дисципліни доцільним є отримання знань з таких дисциплін як: «Біологія», «Анатомія людини», «Фізіологія людини», «Фармакологія», «Загальна гігієна», «Патологічна анатомія», «Медицина надзвичайних ситуацій», «Педіатрія», «Терапія», «Хірургія», «Тактична медицина», «Стоматологія».

5. Програмні результати навчання		
Список результатів навчання		
Код результату навчання	Зміст результату навчання	Посилання на код матриці компетентностей
<i>Код створюється при заповненні силабусу (категорія: Зн- знання, Ум- уміння, К- компетентності, АВ – автономність та відповідальність)</i>	Результати навчання визначають, що інтерн, слухач повинен знати, розуміти та вміти виконувати, після завершення вивчення дисципліни. Результати навчання впливають із заданих цілей навчання. Для зарахування дисципліни необхідно підтвердити досягнення кожного результату навчання.	Символ коду Програмного результату навчання у Стандарті вищої освіти
<i>Зн-1</i>	Поняття про невідкладні стани та невідкладна допомога. Основні принципи медичної допомоги в стоматологічній практиці за стандартами Європейської Ради Реанімації.	<i>ПП-23</i>
<i>Зн-2</i>	Знати принципи та методи застосування апаратно — інструментальних методів невідкладної допомоги та реанімації хворих в амбулаторних стоматологічних умовах за стандартами Європейської Ради Реанімації. Порядок вимірювання гемодинамічних показників.	<i>ПП-23</i>
<i>Зн-3</i>	Знати принципи та особливості проведення реанімації у дорослих та дітей	<i>ПП-23</i>
<i>Зн-4</i>	Знати протоколи невідкладної допомоги та перелік невідкладних станів в амбулаторних стоматологічних умовах	<i>ПП-23</i>
<i>Зн-5</i>	Знати особливості та принципи тактичної медичної допомоги при масових ураженнях	<i>ПП-23</i>
<i>Зн-6</i>	Знати визначені протоколи тактичної медичної допомоги постраждалим на догоспітальному Етапі	<i>ПП-23</i>
<i>Зн-7</i>	Знати військовий протокол організації ТССС. Структуру та принципи протоколу М.А.Р.С.Н.	<i>ПП-23</i>
<i>Зн-8</i>	Знати перелік лікарських препаратів та приладів для надання невідкладної допомоги в умовах амбулаторного стоматологічного прийому та на етапі до госпітальної медичної допомоги у військовий час.	<i>ПП-23</i>
<i>Зн-9</i>	Знати принципи та методи протирадіаційної профілактики.	<i>ПП-23</i>
<i>Зн-10</i>	Знати організацію стоматологічної допомоги при надзвичайних станах. Принципи та методи догоспітальної медичної допомоги.	<i>ПП-23</i>
<i>Ум-1</i>	Вміти оцінити обстановку і виявляти небезпеки;	<i>ПП-23</i>

Ум-2	Вміти провести первинне і вторинне обстеження, на основі одержаних даних встановити провідний синдром та застосувати адекватний протокол з медицини невідкладних станів у тому числі при надзвичайних ситуаціях мирного часу. Оцінити гострий стан хворого за системами ABCDE та САВ.	ПП-23
Ум-3	Вміти проводити серцево-легеневу та церебральну реанімацію.	ПП-23
Ум-4	Володіти методикою використання автоматичного дефібрилятора та ручного дефібрилятора.	ПП-23
Ум-5	Уміти провести відновлення прохідності дихальних шляхів, введення ротоглоткового і носоглоткового повітроводів; ШВЛ дихальним мішком типу "Амбу" і лицевою маскою;	ПП-23
Ум-6	Володіти методикою використання альтернативних методів забезпечення прохідності дихальних шляхів (стравохіднотрахеальної комбінованої трубки (комбіт'юб), ларингеальної маски (LMA), конікопункції, конікотомії)	ПП-23
Ум-7	Володіти методикою введення ліків: - до венне введення; - внутрішньом'язеве введення; - підшкірне введення.	ПП-5,6,7,8
Ум-8	Володіти методикою накладання джгута, накладання шийного комірця, накладання шин (Крамера, вакуумних, SamSplint.), турнікету, тиснучої пов'язки на вузлові кровотечі, оклюзійної пов'язки на раневий канал, проведення декомпресії при пневмотораксі.	ПП-6,7,8
Ум-9	Володіти методом Геймліха	ПП-23
Ум-10	Володіти методикою іммобілізація хребта (фіксація постраждалого на довгій транспортувальній дошці з горизонтального положення пацієнта, із салону автомобіля).	ПП-8
К-1	Спроможність ведення нормативної медичної документації.	ПП-2,3
К-2	Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.	ПП-2,3
АВ-1	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо	ПП-23
АВ-2	Здатність реалізовувати свої права та виконувати обов'язки	ПП-23
АВ-3	Здатність захищати свої права та законні інтереси	ПП-23
Формат і обсяг курсу		
Формат курсу (вказіть очний, або заочний)	Очний	
Вид занять	Кількість годин	Кількість підгруп
Лекції	-	-
Практичні	18	-

Семінари	2	-		
Самостійні	10	-		
7. Тематика та зміст курсу				
Код виду занять	Тема	Зміст навчання	Код результату навчання	Викладач
П-1 (практичне заняття 1)	Поняття про Невідкладні стани та Невідкладна допомога. Основні Принципи Медичної допомоги в стоматологічній практиці за Стандартами Європейської Ради Реанімації. Оцінка гострого стану хворого. Підхід за Системою ABCDE. Невідкладна допомога при патології серцево-судинної, дихальної, нервової, ендокринної систем. Невідкладні стани у дітей. Оцінка гострого стану у дитини. Принципи та особливості проведення реанімації у дітей.	1.Перевірка засвоєння переліку питань з плану занять. 2.Обговорення питань для самоконтролю. 3.Вирішення тестових завдань. 4.Розв'язання ситуативних задач. 5.З'ясування проблемних питань підсумовуючи заняття.	<i>Зн-1, Зн-2, Зн-3, Зн-4, Зн-8, Ум-1, Ум-2, Ум-3, Ум-4, Ум-5, Ум-6, Ум-7, К-1, К-2, АВ-1, АВ-2, АВ-3.</i>	ст. викл. каф. АЛМАШ В.М.
П-2	Тактична медична допомога пораненим в умовах бойових дій. Військовий протокол організації ТССС. Структура та принципи	1.Перевірка засвоєння переліку питань з плану занять. 2.Обговорення питань для самоконтролю. 3.Вирішення тестових завдань. 4.Розв'язання	<i>Зн-5, Зн-6, Зн-7, Зн-8, Зн-10, Ум-1, Ум-2, Ум-3, Ум-4, Ум-5, Ум-6, Ум-7, Ум-8, Ум-10, К-2, АВ-1.</i>	ст. викл. каф. АЛМАШ В.М.

	<p>протоколу М.А.Р.С.Н. Сортуння та оцінка стану потерплого залежно від зони допомоги. Десмургія догоспітального етапу. Транспортна іммобілізація. Зупинка кровотечі. Перелік лікарських препаратів та приладів для надання невідкладної допомоги в умовах амбулаторного стоматологічного прийому та на етапі догоспітальної медичної допомоги у військовий час</p>	<p>ситуативних задач. 5.З'ясування проблемних питань Підсумовуючи заняття.</p>		
П-3	<p>Невідкладна допомога при ураженні токсичними речовинами (в т.ч. кислотами та лугами). Гострі отруєння. Обмороження. Стан гіпо- та гіпертермії. Електротравма. Опіки обличчя. Комбіновані радіаційні ураження щелепно – лицевої ділянки. Принципи та методи протирадіаційної профілактики. Перша медична допомога при</p>	<p>1.Перевірка засвоєння переліку питань з плану занять. 2.Обговорення питань для самоконтролю. 3.Вирішення тестових завдань. 4.Розв'язання ситуативних задач. 5.З'ясування проблемних питань підсумовуючи заняття.</p>	<p><i>Зн-2, Зн-3, Зн-4, Зн-8, Зн-9, Ум-3, Ум-4, Ум-5, Ум-6, Ум-7, Ум-9, К-1, К-2, АВ-1, АВ-2, АВ-3.</i></p>	<p>ст. викл. каф. АЛМАШІ В.М.</p>

	<p>обструкції дихальних шляхів стороннім тілом. Анафілактичний шок, набряк Квінке, кропивниця, гострі токсикоз-алергічні ураження шкіри та слизових оболонок. Невідкладна терапія в амбулаторних умовах. Перелік лікарських препаратів та приладів для надання невідкладної допомоги</p>			
С-1 (семінарське заняття 1)	<p>Захист вибіркової теми за тематикою початкової дисципліни. Підсумкове заняття</p>	<p>Подання семінарського матеріалу з використанням мультимедійного забезпечення. Окреслення проблемних питань. Надання відповідей на запитання. Захист попередньо отриманої теми лікарем - інтерном</p>	<i>К-1, К-2, АВ-3.</i>	<p>д.м.н., проф. каф. ПОТАПЧУК А.М. ст. викл. каф. АЛМАШІ В.М.</p>
СРС-1 (самостійна робота студента 1)	<p>Принципи та методи лікування вогнепальних ушкоджень та травм щелепно-лицевої ділянки. Невідкладна допомога при травматичних ушкодженнях (в т.ч. ЩЛД). ЧМТ. Забій та струс головного мозку. Клініка, діагностика, протокол невідкладної допомоги.</p>	<p>Опрацювання переліку питань заняття. Підготовка відповідей на питання для самоконтролю. Підготовка творчих завдань до теми.</p>	<p><i>Зн-5, Зн-6, Зн-7, Зн-8, Зн-10, Ум-1, Ум-2, Ум-3, Ум-4, Ум-5, Ум-6, Ум-7, Ум-8, Ум-10, К-2, АВ-1.</i></p>	<p>д.м.н., проф. каф. ПОТАПЧУК А.М. ст. викл. каф. АЛМАШІ В.М.</p>

СРС-2	<p>Невідкладна допомога при розладах ендокринної системи. Гіпотиреоїдна кома та тиреотоксичний криз. Клініка, діагностика, протокол невідкладної допомоги.</p> <p>Невідкладна допомога при розладах ендокринної системи. Гостра недостатність надниркових залоз (гострий гіпокортицизм). Клініка, діагностика, протокол невідкладної допомоги.</p> <p>Невідкладна допомога при розладах ендокринної системи. Гостра недостатність надниркових залоз (гострий гіпокортицизм). Клініка, діагностика, протокол невідкладної допомоги.</p>	<p>Опрацювання переліку питань заняття. Підготовка відповідей на питання для самоконтролю. Підготовка творчих завдань до теми.</p>	<p><i>Зн-1, Зн-2, Зн-3, Зн-4, Зн-8, Ум-1, Ум-2, Ум-3, Ум-4, Ум-5, Ум-6, Ум-7, К-1, К-2, АВ-1, АВ-2, АВ-3.</i></p>	<p>д.м.н., проф. каф. ПОТАПЧУК А.М. ст. викл. каф. АЛМАШІ В.М.</p>
СРС-3	<p>Невідкладна допомога при розладах нервової системи. Больовий шок. Клініка, діагностика, протокол невідкладної допомоги. Особливості ведення</p>	<p>Опрацювання переліку питань заняття. Підготовка відповідей на питання для самоконтролю. Підготовка творчих завдань до теми.</p>	<p><i>Зн-1, Зн-2, Зн-3, Зн-4, Зн-8, Ум-1, Ум-2, Ум-3, Ум-4, Ум-5, Ум-6, Ум-7, К-1, К-2, АВ-1, АВ-2, АВ-3.</i></p>	<p>д.м.н., проф. каф. ПОТАПЧУК А.М. ст. викл. каф. АЛМАШІ В.М.</p>

	стоматологічних хворих з психоневрологічними порушеннями.			
СРС-4	Зупинка кровообігу та дихання. Технологія надання екстреної медичної допомоги дорослим. Пошкодження спинного мозку. Клініка, діагностика, протокол невідкладної допомоги.	Опрацювання переліку питань заняття. Підготовка відповідей на питання для самоконтролю. Підготовка творчих завдань до теми.	Зн-1, Зн-2, Зн-3, Зн-4, Зн-8, Ум-1, Ум-2, Ум-3, Ум-4, Ум-5, Ум-6, Ум-7, К-1, К-2, АВ-1, АВ-2, АВ-3.	д.м.н., проф. каф. ПОТАПЧУК А.М. ст. викл. каф. АЛМАШ В.М.
СРС-5	Організація надання ЕМД в Україні. Початкові дії медичних працівників у випадку невідкладного стану пацієнта.	Опрацювання переліку питань заняття. Підготовка відповідей на питання для самоконтролю. Підготовка творчих завдань до теми.	Зн-1, Ум-1, Ум-2, К-1, К-2, АВ1.	д.м.н., проф. каф. ПОТАПЧУК А.М. ст. викл. каф. АЛМАШ В.М.

Необхідно представити систему організації занять, використання інтерактивних методів, навчальні технології, що використовуються для передачі та засвоєння знань, умінь і навичок.

8. Верифікація результатів навчання

Поточний контроль

здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння інтернами, слухачами навчального матеріалу (необхідно описати форми проведення поточного контролю під час навчальних занять). Форми оцінювання поточної навчальної діяльності мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки. Остаточна оцінка за поточну навчальну діяльність виставляється за 4-ри бальною (національною) шкалою.

Код результату навчання	Код виду заняття	Спосіб верифікації результатів навчання	Критерії зарахування
		Поле визначає методи та технології оцінювання знань студентів, а саме — перелік усіх видів робіт, що зобов'язаний	

		виконати студент на занятті та критерії їх оцінювання. Наприклад: тестовий контроль, звіт про виконану лабораторну роботу, демонстрація практичної навички, тощо. Кожен Метод оцінювання має бути описаний окремо.	
Зн-1	П-1, СРС-2, СРС-3, СРС-4, СРС-5	Відвідування семінарських та практичних занять. Виконання письмових завдань до теми (тестові завдання, запитання для самоконтролю, задачі). Написання проектів, захист презентаційної роботи. Участь у дискусіях, обговоренні питань, винесених на самостійне опрацювання.	Для зарахування вивчення дисципліни необхідно: 1) повне виконання вимог навчальної програми; 2) коректне розв'язання завдань як під час аудиторної роботи, так і тих, що запропон
Зн-2	П-1, П3, СРС-2, СРС-3, СРС-4		
Зн-3	П-1, П3, СРС-2, СРС-3, СРС-4		
Зн-4	П-1, П3, СРС-2, СРС-3, СРС-4		
Зн-5	П-2, СРС-1		
Зн-6	П-2, СРС-1		
Зн-7	П-2, СРС-1		
Зн-8	П-1, П-2, П-3, СРС-1, СРС-2, СРС-3, СРС-4		
Зн-9	П-3		
Зн-10	П-2, СРС-1		
Ум-1	П-1, П-2, СРС-1, СРС-2, СРС-3, СРС-4, СРС-5		
Ум-2	П-1, П-2, СРС-1, СРС-2, СРС-3, СРС-4, СРС-5		
Ум-3	П-1, П-2, П-3, СРС-1, СРС-2, СРС-3, СРС-4		
Ум-4	П-1, П-2, П-3, СРС-1, СРС-2, СРС-3, СРС-4		
Ум-5	П-1, П-2, П-3, СРС-1, СРС-2, СРС-3, СРС-4		
Ум-6	П-1, П-2, П-3, СРС-1, СРС-2, СРС-3, СРС-4		
Ум-7	П-1, П-2, П-3, СРС-1, СРС-2, СРС-3, СРС-4		
Ум-8	П-2, СРС-1		
Ум-9	П-3		
Ум-10	П-2, СРС-1		
К-1	П-1, П-3, С-1, СРС-1, СРС-2, СРС-3, СРС-4, СРС-5		
К-2	П-1, П-2, П-3, С-1, СРС-1, СРС-2, СРС-3, СРС-4, СРС-5		
АВ-1	П-1, П-2, П-3, СРС-1, СРС-2, СРС-3, СРС-4, СРС-5		
АВ-2	П-1, П-3, СРС-2, СРС-3, СРС-4		
АВ-3	П-1, П-3, С-1, СРС-2, СРС-3, СРС-4		

			овані на само стійн е вивч ення.
Підсумковий контроль			
Загальна система оцінювання	За звичайний (недиференційований) залік національна оцінка “зараховано” відповідає оцінці від 60 до 100 балів за 100-бальною шкалою, а оцінка “не зараховано” - від 35 до 59 балів.		
Шкали оцінювання	традиційна 5-бальна шкала, рейтингова шкала ECTS		
Умови допуску до підсумкового контролю	Лікар – інтерн, слухач відвідав усі практичні (семінарські) заняття, виконав усі самостійні роботи та отримав не менше, ніж 60 балів з 80 можливих за поточну успішність. За кожне практичне заняття максимальний бал – 20, за кожну самостійну роботу студента – максимальний бал 4. П1+П2+П3+СРС1+СРС2+СРС3+СРС4+СРС5=80 БАЛІВ		
Вид підсумкового Контролю	Методика проведення підсумкового Контролю	Критерії Зарахування	
<i>ЗАЛІК (відповідає проведенню інтерактивного захисту семінарського заняття. Максимальний бал – 20)</i>	Необхідно зарахувати усі теми, винесені на поточний контроль. Оцінки з 5-ти бальної шкали конвертуються у бали шкалою ECTS відповідно до Положення «Критерії, правила і процедури оцінювання результатів навчальної діяльності інтернів» П1+П2+П3+СРС1+СРС2+СРС3+СРС4+СРС5+С1=100(ЗАЛІК)	<i>Максимальна кількість балів - 100. Мінімальна кількість балів- 60</i>	
9. Політика курсу			
Вказуються політики академічної доброчесності, специфічні політики програми, що мають значення для курсу Академічна доброчесність: очікується, що роботи інтернів, слухачів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної не доброчесності в роботі інтерна, слухача є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Джерела підготовки: джерельна база може надаватись викладачем виключно в освітніх цілях без права передачі її третім особам. Інтерни, слухачі заохочуються до використання і іншої літератури, якої не передбачено у списку рекомендованої.			
10. Література			
<i>Основна (базова)</i>			
<ol style="list-style-type: none"> 1. І.М. Скрипник, П.М. Скрипніков, Л.Я. Богашова, О.Ф. Гопко. Невідкладні стани в стоматологічній практиці. Навч. Посібник. К.: ВСВ “Медицина”, 2013. - 224с. 2. Phil Jevon. Basic Guide to Medical Emergencies in the Dental Practice. Second edition. Clinical management. Wiley Blackwell. Oxford UK. - 2014: P. - 252. 3. І.Г. Круповницька, Ю.Г. Кононенко, Н.В. Нейко, М.М. Рожко. Невідкладні стани на амбулаторному прийомі у стоматолога. Навчальний посібник. Нова книга. Вінниця. - 2017: 288 с. 4. І.І. Тітов, О.В. Волошинський, О.І. Дацюк. Алгоритми надання невідкладної допомоги при критичних станах. Навчальний посібник. Вид. 5-те допов. і випр. - Вінниця: Нова книга, 2012. - 344 с. 			

5. Бодулев О.Ю., Дикий О.М., Могильник А.І. та ін. Екстренна та невідкладна медична допомога. Навчальний посібник. - Вінниця: Нова книга, 2017. - 240 с.
6. Клінічні протоколи надання медичної допомоги. Медицина невідкладних станів : [зб. док.] / Департамент охорони здоров'я викон. органу Київ. міськради (Київ міськдержадмін.), Київ. міськ. наук. інформ.-аналіт. центр мед. статистики ; [відп. ред. Т. В. Марухно]. - Київ : МНІАЦ мед.статистики : Медінформ, 2015. 273 с. : рис., табл. - (Нормативні директивні правові документи). 22. Наказ МОЗ України від 15 січня 2014 р.
7. І.С. Зозуля, В.І. Боброва, А.В. Вершигора, Т.І. Ганджа, А.І. Зозуля, О.В. Іващенко, Ю.І. Марков, О.П. Мошенська, В.В. Орел, Б.І. Слонецький, М.Ф.Соколов, В.К. Худошин/Практичні навички з медицини невідкладних станів/ Київ. – 2008. – 163 с.
8. І.С. Зозуля, В.І. Боброва, Б.І. Слонецький, В.К. Худошин, Т.І. Ганджа, О.В. Іващенко, В.В. Орел. /Медицина невідкладних станів / збірник тестових завдань/ Київ. – 2008 - 159 с.
9. Наказ МОЗ України 29.08.2008 №500 / Про заходи щодо удосконалення надання екстреної медичної допомоги населенню в Україні.
10. Наказ МОЗ України від 15 січня 2014 р. № 34 «Про впровадження медикотехнологічних документів зі стандартизації екстреної медичної допомоги «Гіпертонічний криз», ««Раптова серцева смерть», «Гостра дихальна недостатність», «Гіповолемічний шок», «Гострі отруєння», «Тромбоемболія легеневої артерії».
11. Закон України від 5 липня 2012 року № 5081-VI «Про екстрену медичну допомогу».
12. Наказ МОЗ України від 28 грудня 2002 року №507 “Нормативи надання медичної допомоги дорослому населенню в амбулаторнополіклінічних закладах за спеціальністю „медицина невідкладних станів”.
13. Наказ МОЗ України від 17 січня 2005 року № 24 “Про затвердження протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю “Медицина невідкладних станів”.
14. Постанова Кабінету Міністрів України від 5.11.2007 № 1290 “Про затвердження Державної програми створення єдиної системи надання екстреної медичної допомоги на період до 2010 року”.
15. Наказ МОЗ України від 18 квітня 2012 року № 366 “Про затвердження Загальних вимог щодо проведення медичного сортування постраждалих і хворих та форм медичної документації”
16. Медицина невідкладних станів: швидка і невідкладна медична допомога /І.С. Зозуля, А.В. Вершигора, В.І. Боброва та ін.; за ред. І. С. Зозулі. □ К.: ВСВ “Медицина”, 2012. □ 728 с.
17. Екстрена медична допомога (гострі серцеві стани) /Г.Г. Рошін, О.М. Пархоменко, В.О. Крилюк та ін.: за ред. Г.Г. Рошіна. – К.: ТОВ “НВП “Інтерсервіс”, 2011. □159 с.
18. Екстрена медична допомога: догоспітальний етап □ алгоритми маніпуляції (базовий рівень). □Г.Г. Рошін, А.А. Гудима, В.Ю. Кузьмін та ін. □Кі, 2012 84□д. \
19. Политравма: хірургія, травматологія, анестезіологія, інтенсивна терапія /Под ред. Ф.С. Глумчера, П.Д. Фомина, Е.Г. Педаченко и др. □ К.: ВСИ “Медицина”, 2012. □736 с. 10. Медицина катастроф / І.В. Кочін, Г.О. Черняков, П.І. Сидоренко: за ред. І.В. Кочіна □ К.: Здоров'я, 2008. □24 с.

Допоміжна література:

1. Екстрена медична допомога : [посібник] / [М. І. Швед та ін.] ; за ред. проф. М. І. Шведа. - Тернопіль : ТДМУ :Укрмедкнига, 2015. - 419, [3] с.
2. Диагностика и лечение неотложных состояний у детей: учебное пособие (2-е издание, доп.) А. П. Волосовец, Н. В. Нагорная, С. П. Кривоустов и др. – Донецк: Заславский А. Ю, 2010. – 160 с.
3. Диференційна діагностика генералізованої епілепсії та неепілептичних пароксизмів у дітей раннього віку.-Методичні рекомендації.-Київ.-2011.-22с.
4. Інсульти: тактика, стратегія ведення, профілактика, реабілітація та прогноз.-Монографія.-Київ.-2010.- 320 с.

5. Катэрино Дж. М., Кохан С. Медицина неотложных состояний. Перевод с англ. под ред. Д.А. Стругинского. 2-е издание. – М.: «МЕДпресс-информ, 2008. – 340 с.
6. Линг Л. Дж., Кларк Р. Ф., Эриксон Т.Б., Трестрейх III Д.Х. Секреты токсикологии/ Пер. сангл. – М. СПб.: Изд «БИНОМ» - Изд. Диалект, 2006. – 376 с.
7. Медицина невідкладних станів.-Підручник під ред. І. С.Зозулі.-К.:Медицина, 2012.- 728 с.
8. Медицина неотложных состояний. Избранные клинические лекции. Изд.3-е, испр. и доп./ Под ред. профессора Никонова В. В., Феськова А. Э., Федака Б.С. - Донецк: Заславский А. Ю., 2008 – Т.1. – 503 с.
9. Невідкладні стани при гострих отруєннях.-Навчальний посібник за редакцією професора Зозулі І. С., доцента Іващенко О. В. - Київ.-2008.- 104 с.
10. Неотложная эндокринология: Руководство для врачей. – М.: ООО «Медицинское информационное агенство», 2008. – 400 с.
11. Особливості застосування ларингеальних масок при невідкладних станах на догоспітальному та ранньому стаціонарному етапах. - Методичні рекомендації. – Київ, 2010. – 24 с.
12. Практичні навички з медицини невідкладних станів.-Навчальний посібник за редакцією професора Зозулі І. С.-Київ.-2008.- 164 с.
13. Методичні рекомендації для керівників баз стажування з підготовки лікарів-інтернів за спеціальністю «Медицина невідкладних станів».- Методичні рекомендації .-Вінниця.-2014.- 30 с.
14. Алгоритм обстеження дітей з підозрою на наявність гострого порушення мозкового кровообігу. – Методичні рекомендації.-Вінниця.-2015.-25 с.
15. Глушко Л.В. Алгоритми надання невідкладної допомоги у критичних станах.- Вінниця: Нова книга, 2004. - 208 с.

11. Обладнання, матеріально-технічне і програмне забезпечення дисципліни.

Технічні засоби: тренувальний фантом дихання і зовнішнього масажу серця, стандартний реанімаційний набір, інші медичні прилади та засоби, аптечка військова, тактична
 Обладнання: типове медичне обладнання та комп'ютерне забезпечення.
 Програмне забезпечення — база тестів крок — 3 “невідкладні стани в стоматології”.

Основні нормативно-правові акти України

1. Конституція України від 28.06.1996 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Освітньо-кваліфікаційними характеристиками (ОКХ) і освітньо-професійними програмами (ОПП) підготовки фахівців, затвердженими наказом МОН України від 16.04.03 за №239 “Про затвердження складових галузевих стандартів вищої освіти з напрямку підготовки 1101 “Медицина”;
 - експериментальним навчальним планом, розробленим на принципах Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS) і затвердженим наказом МОЗ України від 31.01.2005 за №52 “Про затвердження та введення нового навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “Спеціаліст” кваліфікації “Лікар” у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації України за спеціальностями “Лікувальна справа”, “Педіатрія”, “Медико-профілактична справа”
 - наказом МОЗ України №414 від 23.07.07 «Про внесення змін до наказу МОЗ України від 31.01.2005 №52 „Про затвердження та введення нового навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня „Спеціаліст” кваліфікації „Лікар” у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації України за спеціальностями „Лікувальна справа”, „Педіатрія”, „Медико-профілактична справа”;
 - рекомендаціями щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін, затвердженими наказом МОЗ України від 24.03.2004 за №152 “Про затвердження рекомендацій щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін” зі змінами та доповненнями, внесеними наказом МОЗ України від 12.10.2004 за №492 “Про внесення змін

та доповнень до рекомендацій щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін”;

- інструкцією про систему оцінювання навчальної діяльності студентів за умови кредитно-модульної системи організації навчального процесу (Медична освіта у світі та в Україні. Затверджено МОЗ України як навчальний посібник для викладачів, магістрів, аспірантів, студентів. Київ. Книга плюс. 2005).

12. Додаткова інформація

<https://e-learn.uzhnu.edu.ua/>

<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/fstomat-stoafter>